

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **T. K. T. N.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2018, č. j. OAM-254/ZA-ZA11-HA10-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 3. 2019, č. j. 60 Az 67/2018 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím rozhodl tak, že žalobkyni se neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Krajský soud v Plzni nadepsaným rozsudkem žalobu zamítl.

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti tomuto rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítala, že krajský soud se dostatečně nevypořádal s hlavní žalobní námitkou nedostatečného zjištění skutkového stavu. Stěžovatelka již v žádosti o udělení mezinárodní ochrany sdělila důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá, a je toho názoru, že žalovaný měl shledat důvody pro přiznání některé z forem mezinárodní ochrany, např. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Z rozhodnutí žalovaného nelze dobře vysledovat jeho úvahy a hodnocení ohledně důvodů zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, a je tedy nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Krajský soud pochybil též ve vztahu k žalobní námitce týkající se neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, neboť je dána reálná hrozba vážné újmy v případě nuceného vycestování do země původu. Stěžovatelka má totiž odůvodněný strach z násilnického chování svého manžela, před kterým se v České republice skrývá. Zároveň ve správním řízení vyšlo dostatečně najevo, že stěžovatelce reálně hrozí, že státní orgány v zemi původu nebudou ochotny ji před těmito výpady ochránit.

[4] Žalovaný ve svém vyjádření označil kasační stížnost za nedůvodnou a účelovou a konstatoval, že svým významem nepřesahuje zájmy stěžovatelky. Krajský soud se podle žalovaného s žalobními námitkami řádně vypořádal. Pokud se ztotožnil se závěry žalovaného, nevybočil z řádné rozhodovací praxe. Takový postup výslovně připouští rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal podmínky pro řízení o kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[6] Před zahájením meritorního přezkumu věci se však Nejvyšší správní soud musel zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

[7] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[8] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádná z těchto podmínek nebyla naplněna, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností kasační stížností napadeného rozsudku spatřovaného stěžovatelkou v tom, že se krajský nevypořádal s námitkami obsaženými v žalobě [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], které nepřisvědčil, neboť krajský soud se v kasační stížností napadeném rozsudku řádně zabýval všemi žalobními body, jedná se o rozhodnutí srozumitelné, opřené o dostatečné odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[10] K námitce stěžovatelky, že krajský soud prakticky pouze převzal argumentaci žalovaného a více méně bez dalšího jeho postup a rozhodnutí aproboval, Nejvyšší správní soud ve shodě s žalovaným poukazuje na rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130, z něž vyplývá, že *„je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil.“* Také v posuzované věci má Nejvyšší správní soud za to, že krajský soud nepochybil, když se ztotožnil s řádně odůvodněnými závěry žalovaného.

[11] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že bezúspěšnost zcela obecné námitky týkající se nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, byla vyslovena v množství rozhodnutí zdejšího soudu, námitkou lze uvést rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61.

pokračování

[12] V případě námitky nedostatečného posouzení podmínek pro udělení humanitárního azylu, Nejvyšší správní soud v první řadě poukazuje na rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, v němž se vyjádřil k samotné podstatě tohoto institutu a konstatoval, že „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z katek předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“

[13] Nejvyšší správní soud dále připomíná judikaturu týkající se přezkoumávání rozhodnutí o humanitárním azylu, např. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003, č. 112/2004 Sb. NSS, dle kterého „*azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.*“

[14] V projednávané věci žalovaný uvedl svou úvahu o důvodech neudělení humanitárního azylu dostatečně přezkoumatelným, byť velmi stručným způsobem, když uvedl, že se zabýval rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatelky a přihlédl i k jejímu věku a zdravotnímu stavu. Žalovaný dále připomněl, že humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, které však v případě stěžovatelky neshledal. Z kasační stížnosti napadeného rozsudku krajského soudu je zřejmé, že krajský soud tyto závěry žalovaného aproboval. Za situace, kdy se stěžovatelka ve správním řízení ani nedomáhala udělení azylu z humanitárních důvodů, je pochopitelné, že se žalovaný k této otázce vyjádřil pouze stručně. Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na rozsudek ze dne 27. 10. 2004, č. j. 2 Azs 199/2004 - 47, v němž uvedl: „*Co se týče poměrné strobosti odůvodnění v části týkající se neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, tak ta je způsobena skutečností, že stěžovatelka o udělení azylu z tohoto důvodu vůbec nežádala a ani žádný důvod hodný zvláštního zřetele neuvedla. Správní orgán pak tuto možnost vážil jen z obecného hlediska, když vycházel z tvrzení o důvodech azylu.*“

[15] K obavám stěžovatelky z násilnického chování jejího manžela, Nejvyšší správní soud odkazuje např. na rozsudky NSS ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, nebo ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, podle kterých skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním soukromou osobou, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, pokud problémy se soukromými osobami nebyly zapříčiněny důvody pro azylové řízení významnými. V usnesení ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 Azs 49/2008 - 55, Nejvyšší správní soud též vyslovil, že „*domácí násilí je bezesporu celospolečenským jevem, který nelze podceňovat a který vyvěrá z podhoubí sociální diskriminace a který je zpravidla determinovaný příslušností k určitému pohlaví. Jako takový přitom může být za určitých okolností také azylově relevantním důvodem a právě tyto okolnosti, které záleží především na zemi původu, jejich právních, sociálních či kulturních normách a hodnotách, je třeba analyzovat a zvažovat, zda je příslušný stát schopen či ochoten zajistit oběti domácího násilí potřebnou ochranu nebo zda je na místě poskytnutí mezinárodní*

ochrany, a to na základě příslušnosti k určité sociální skupině.“ Z citovaného usnesení, a rovněž z rozsudku ze dne 29. 7. 2009, č. j. 4 Azs 31/2009 - 93, tak vyplývá, že domácí násilí spočívající v napadání manželem či bývalým manželem, může za určitých okolností naplňovat znaky pronásledování (ve vztahu k azylu) nebo nebezpečí vážné újmy (ve vztahu k doplňkové ochraně), podle toho, zda je stát původu žadatele schopen a ochoten poskytnout ochranu proti tomuto jednání.

[16] V posuzované věci stěžovatelka do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 3. 2018 uvedla, že má strach být s manželem, neboť je velmi hrubý, okamžitě *"startuje"* a zmlátí ji. Na státní orgány s žádostí o pomoc se však neobrátila. Za tohoto skutkového stavu nelze dospět k závěru, že by vietnamské státní orgány podporovaly nebo tolerovaly násilí na ženách z důvodu jejich pohlaví. Jednání bývalého manžela stěžovatelky proto nemůže být přičteno státu, jehož je státní občankou, neboť jej nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu. V této souvislosti lze odkázat také na rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, podle kterého pro to, *„aby bylo možné sledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpát všechny reálně dostupné prostředky ochrany.*“ Vzhledem k tomu, že stěžovatelka ve Vietnamu nijak neřešila své potíže s násilnickým chováním svého manžela, nelze s odkazem na citovanou judikaturu přisvědčit této argumentaci stěžovatelky.

[17] Totéž lze vztáhnout i k námitce stěžovatelky, že krajský soud pochybil ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu z téhož důvodu.

[18] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Nejvyšší správní soud proto nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti a dle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

[19] Jelikož kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. srpna 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu